

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/54428 GK-UG

Sayı : 30671023-610- 491
Konu : Soru Önergesi (7/54428)

30.11.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.11.2021 tarihli ve 915121 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin ÖRS tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/54428 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (2 sayfa)

Trabzon Milletvekili Sayın **Hüseyin ÖRS**'e Ait 7/54428 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine
İlişkin Cevap Metni

Ülkemizin engellilik alanındaki temel yaklaşımı; engellilerin ayrımcılığa uğramaksızın toplumsal yaşamın her alanına aktif katılmalarını sağlamaktır. Bu doğrultuda politika ve stratejilerin belirlenmesi, sosyal hizmet faaliyetlerinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi için gerekli çalışmalar hak temelli bakış açısıyla yürütülmektedir.

Bugüne kadar kaydettiğimiz gelişmeleri bir adım daha ileriye taşıyacak ve 2030'a kadar tüm politika ve hizmetlerimizde engellilik açısından yol haritası olacak "2030 Engelsiz Vizyon" engellilerin eşit vatandaşlar olarak potansiyellerini gerçekleştirebildikleri içermeci bir toplum vizyonu ile hazırlanmıştır.

Engelsiz Vizyon, 2030'a kadar engellilik alanındaki politika, program ve hizmetleri ortak bir bakış açısıyla yönlendirmeyi sağlayacak üst düzey bir politika belgesi olarak; ana akım ve engellilik alanına özgü hizmetlere bütüncül bir çerçeve oluşturmayı, engellilerin ana akım politika, program ve hizmetlerden tam ve etkin yararlanabilmelerini, engellilik konusunu daha da görünür kılmayı ve engellilerin kendileri ile ilgili politika oluşturma ve uygulama süreçlerine daha güçlü bir şekilde dâhil olmalarını amaçlamaktadır.

Engellilerin, eşit vatandaşlar olarak potansiyellerini gerçekleştirebildikleri içermeci bir toplum vizyonu ile; İçermeci ve Erişilebilir Toplum, Hakların Korunması ve Adalet, Sağlık ve İyi Hali, Kapsayıcı Eğitim, Ekonomik Güvence, Bağımsız Yaşam, Afet ve İnsani Bakımdan Acil Durumlar, Uygulama ve İzleme başlıklarındaki 8 politika alanı üzerine inşa edilen Engelsiz Vizyon 8 amaç, 31 hedef ve 107 eylem alanından oluşmaktadır.

Çalışma hayatı, herkes için olduğu gibi engelli bireyler açısından da toplumsal yaşamda yer almanın en temel araçlarından biridir. Bu doğrultuda iş koçluğu, destekli istihdam, hibe desteği, kota yöntemi gibi uygulamalarla engelli bireylerin çalışma hayatında yer almaları desteklenmektedir.

Elli veya daha fazla işçi çalıştırılan özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli; kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli bireyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. Ayrıca engelli bireylerin memur olarak istihdam edilmelerinde de %3'lük kota uygulanmaktadır.

2014 yılında mevzuat değişikliği ile özel sektörde engelli istihdamının artırılmasının teşvik edilmesi için yükümlü olmadığı halde engelli çalıştıran işverenler ve kota fazlası engelli çalıştıran işverenler için sigorta primi destek miktarının %50'den %100'e artırılması sağlanmıştır.

İş Kanununa göre, çalıştırılmayan her engelli ve çalıştırılmayan her ay için 01.01.2021 tarihi itibarıyla 4.345 TL idari para cezası uygulanmaktadır.

2018 yılında başlatılan Engelli İş Koçluğu, engelli bireylerin istihdama geçişinde, istihdamda iken işe uyumlarının sağlanmasında ve sürdürülebilir bir engelli istihdamı sağlanması noktasında etkin kullanılan bir yöntemdir.

İş ve meslek danışmanlığı hizmetlerinin branşlara ayrılmasıyla birlikte 51 ilde 72 birimde Engelli İş Koçluğu hizmeti sunulmaktadır. Engelli bireylerimizin sürdürülebilir istihdamına katkı sunmak amacıyla Engelli İş Koçluğu uygulamasının 81 ile yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

Engelli açığı bulunan kamu kurum ve kuruluşları bir sonraki yıl için alım yapacakları engellilere ilişkin taleplerini her yıl bildirmekle yükümlüdür. EKPSS ve Kura sonuçlarına göre, kamu kurum ve kuruluşları tarafından bildirilen kadrolara yerleştirmeler yapılmaya devam

edilecektir. Kamuda engelli atamaları Cumhurbaşkanlığı Kararları doğrultusunda kadro sınırlamasına tabi olmadığından, bunun için ilave bir bütçe ayrılmadan engelli atamaları yapılabilmektedir.

2002 yılından bu yana kamuda istihdam alanında 10 katı aşan bir artış sağlanmıştır.

2002 yılsonu itibarıyla 5.777 olan memur olarak istihdam edilen engelli birey sayısı 62.337'ye ulaşmıştır. Ayrıca; Cumhurbaşkanımız Sn. Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde, 2030 Engelsiz Vizyon'umuzun açıklandığı toplantıda, 750 engelli öğretmenin ataması yapılmıştır.

2022 Ocak ayında 2.927 engellinin kamu kurumlarına yerleştirilmesi işlemi gerçekleştirilecektir. Böylece, kamuda çalışan toplam engelli memur sayısı 66.104'e ulaşacaktır.

Engelli bireylerin sosyal hayata katılımını zorlaştıran fiziksel ve toplumsal tutum, davranış ve uygulamaları en aza indirmek için zihinsel dönüşüm gerekmektedir. Bakanlığımız da bu dönüşümü kolaylaştırmak ve engelli bireylerin hayatın her alanına ayrımcılığa uğramadan ve tüm haklardan en üst düzeyde faydalanmalarını sağlamak amacıyla; engelli bireyler ve aileleri, ilgili STK'lar, akademisyenler, kamu ve özel sektör temsilcileri işbirliğinde çalışmalar yürütmekte ve koordinasyon görevini yerine getirmektedir.

Öte yandan, gündüz engelsiz yaşam merkezlerinde engelli bireyler engel gruplarına, cinsiyetlerine ve yaş gruplarına göre oluşturulmuş olan etkinlik salonlarında, usta öğreticiler, mesleki personel ve sağlık personelinin refakatinde çeşitli aktivitelerle günlük yaşam programlarından faydalanmaktadır. Engelli bireylere yönelik, gündüz engelsiz yaşam merkezleri 2018 yılında 7 iken, bugün 128'e ulaşmıştır.

Diğer taraftan mevzuat gereği evde bakım yardımından yararlanmak için sağlık kurulu raporunda ağır engelli ya da tam bağımlı ibaresi bulunması zorunlu olup raporu uygun olmadığından yardım ve destek koşullarını taşımayan kişilere evde bakım yardımı bağlanması mümkün değildir. Bu nedenle yardım ve destek koşullarını taşımadığı gerekçesiyle yardımı iptal edilen kişi bulunmamaktadır.

Engellilerin bakım görevini üstlenecek olan kişilere yapılan yardımların artışı 2828 sayılı kanunun ek 7 maddesi kapsamında yer alan "Bakıma ihtiyacı olan engellinin evde bakımına destek için (10.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar aylık sosyal yardım yapılır." maddesi kapsamında yapılmaktadır.

Evde Bakım Yardımı kapsamında yönetmelik çalışmalarımız devam etmekte olup engellilere ilişkin hizmetlerin etkinliğinin artırılması hususunda Bakanlığımızca sürekli değerlendirilmeler yapılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımızca 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında;

- 18 yaşından büyük %40 ve üzerinde engelli olan veya özel gereksinim düzeyi en az hafif düzeyde olan 18 yaşından küçük yakını olan,
- Uzun vadeli sigorta kollarına tabi olacak şekilde çalışmayan,
- Sosyal güvenlik kurumlarından bir gelir veya aylık hakkından yararlanmayan,
- Nafaka bağlanmamış veya nafaka bağlanması mümkün olmayan,
- Hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden (2021 yılı için 852,53-TL) az olan

Türk vatandaşlarına engelli aylığı bağlanmaktadır.